

**ПЕРЕЛІК ПАМ'ЯТОК
АРХІТЕКТУРИ ТА
ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА,
ОБОВ'ЯЗКОВИХ ДЛЯ
РОЗПІЗНАВАННЯ
АБІТУРІЄНТАМИ**

Українські землі в **1660-х –1680-х** рр.

Архітектура

- 44.** Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові. **1679–1689.** Архітектор І. Баптист (українське бароко).
- 45.** Покровський собор у Харкові. **1689** (українське бароко).
- 46.** Дзвінниця Софійського собору в Києві. Кінець **XVII** ст. (бароко).

Образотворче мистецтво

- 47.** Портрет Богдана Хмельницького. В. Гондіуса. Середина **XVII** ст. (гравюра, єдине прижиттєве портретне зображення Б.Хмельницького).
- 48.** Ікона «Покрова Богородиці» (з портретом гетьмана Богдана Хмельницького). Перша половина **XVIII** ст. (бароко).

УКРАЇНА в ДОБУ РУЇНИ (1657–1667)

3 міцнення Української козацької держави непокоїло сусідніх володарів, які почали владатися до ворожих дій за спиною гетьманського уряду. Поліпшити ситуацію в Україні прагнув Іван Виговський, який, обіймаючи гетьманську владу, пішов на розрив з Московією. Щоправда, намірам Виговського не судилося здійснитися. Врешті-решт в Україні розгорілася жорстока братовбивча війна. Після відмови Юрія Хмельницького від гетьманства 1663 р. територію козацької держави було поділено на Правобережну та Лівобережну Гетьманщини. На правобережні полки через гетьмана Павла Тетерю намагалася впливати Польща, прагнучи відновити й утвердити там свою владу. Лівобережні козаки, очолювані Іваном Брюховецьким, дедалі більше підпадали під владу Москви.

Масштаб 1 : 6 400 000 (в 1 см 64 км)

УКРАЇНА в ДОБУ РУЇНИ (1667–1687)

25

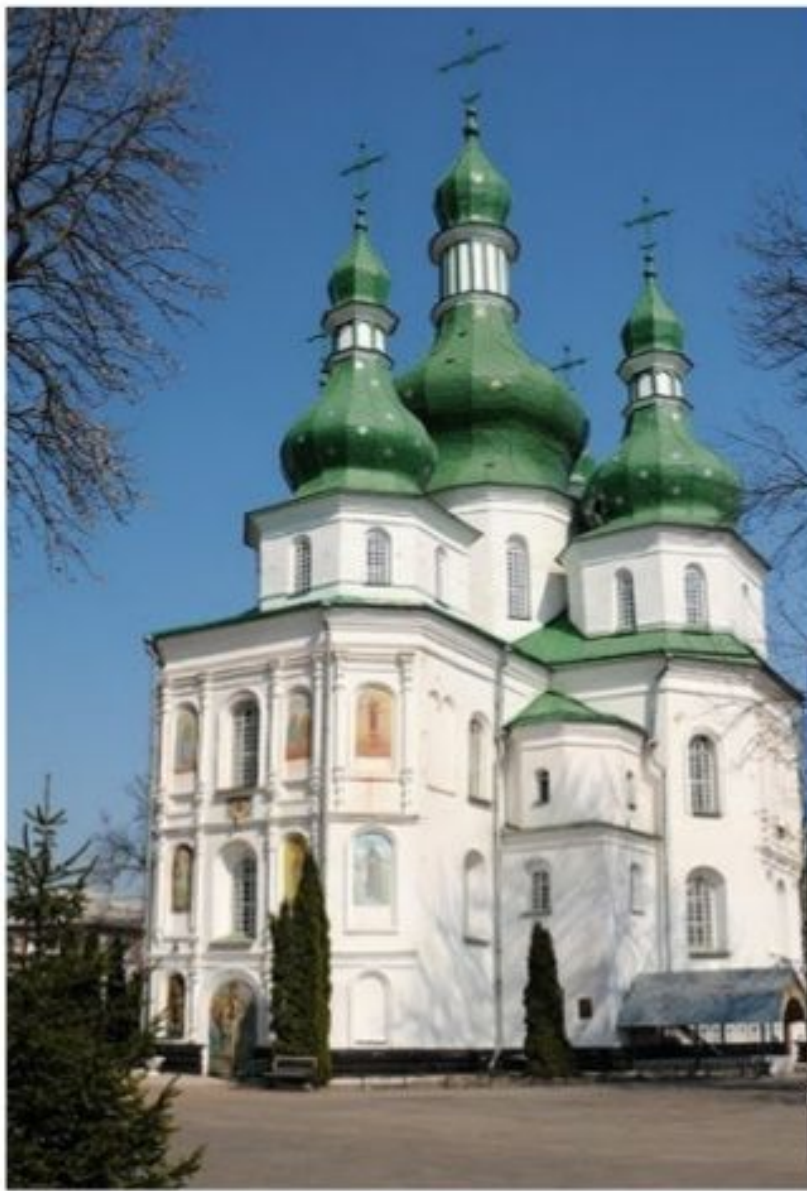
Масштаб : 6 700 000 (в 1 см 67 км)

Поділ козацької України остаточно закріпила угода в селі Андрусові, підписана між Польщею та Московією 1667 року. За Андрусівським перемир'ям Лівобережна Україна відходила до Московії, Правобережна Україна – до Польщі. Запорозжя мало спочатку перебувати під опікою обох держав. Поділивши між собою Україну, Польща та Московія не збиралися захищати інтереси українського народу.

Особливо складною була ситуація на Правобережжі, мешканці якого, крім усього зазнавали грабіжницьких нападів турків і татар. Руйнівні військові дії знищили сотні сіл, містечок, міст і призвели до повного запустіння великих територій. Проте, незважаючи на несприятливі умови, гетьмани Лівобережжя – Дем'ян Многогрішний, Іван Самойлович і Правобережжя – Петро Дорошенко – прагнули об'єднати Україну й відновити її незалежність.

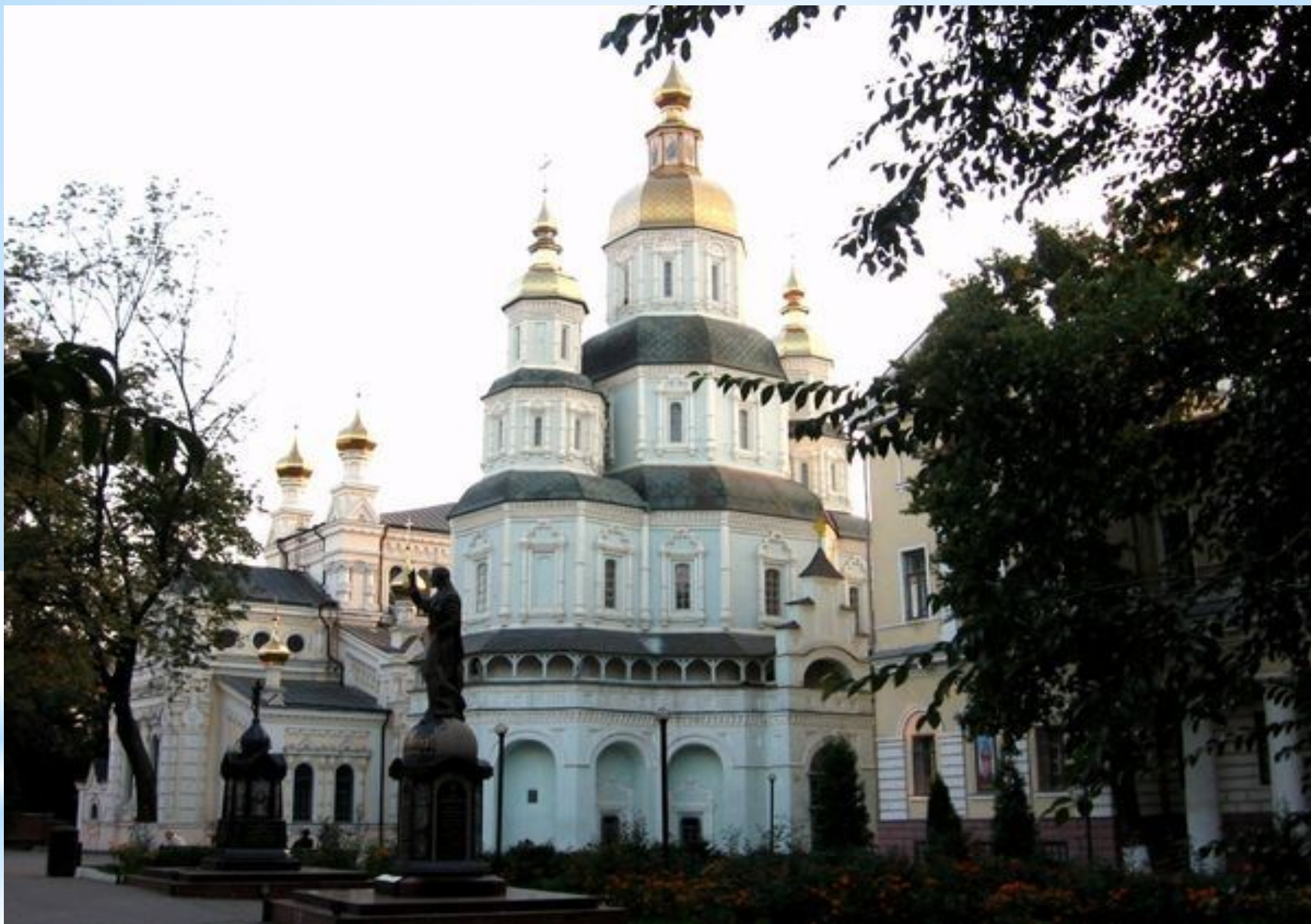
-----	Кордон між Московським царством і Річчю Посполитою за Андрусівським перемир'ям (1667 р.)		Здобуття турками Чигирин (1678 р.)
	Українська козацька держава, об'єднана Петром Дорошенком (1668–1669 рр.)		Резиденція гетьманів Лівобережної України
	Похід запорожців на чолі з Іваном Сіркою на Крим (1675 р.)		Московські залоги в українських містах
	Походи турків на Чигирин (1677, 1678 рр.)		

**ТРОЇЦЬКИЙ
СОБОР
Густинського
монастиря
1674-1676 рр.**

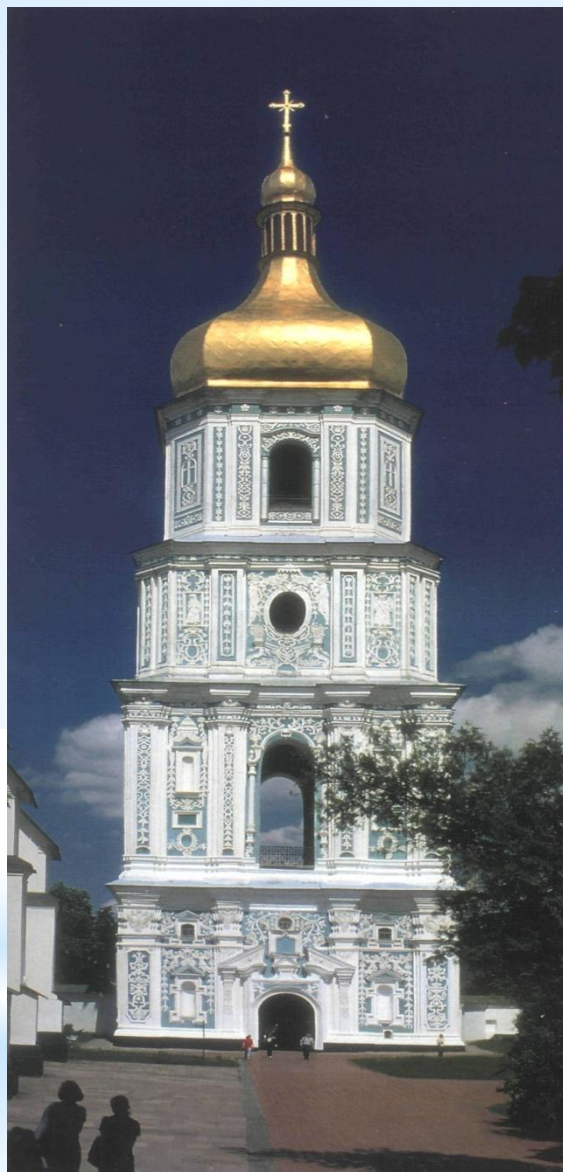
- 44. Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові. 1679–1689.
Архітектор І. Баптист (українське бароко).**

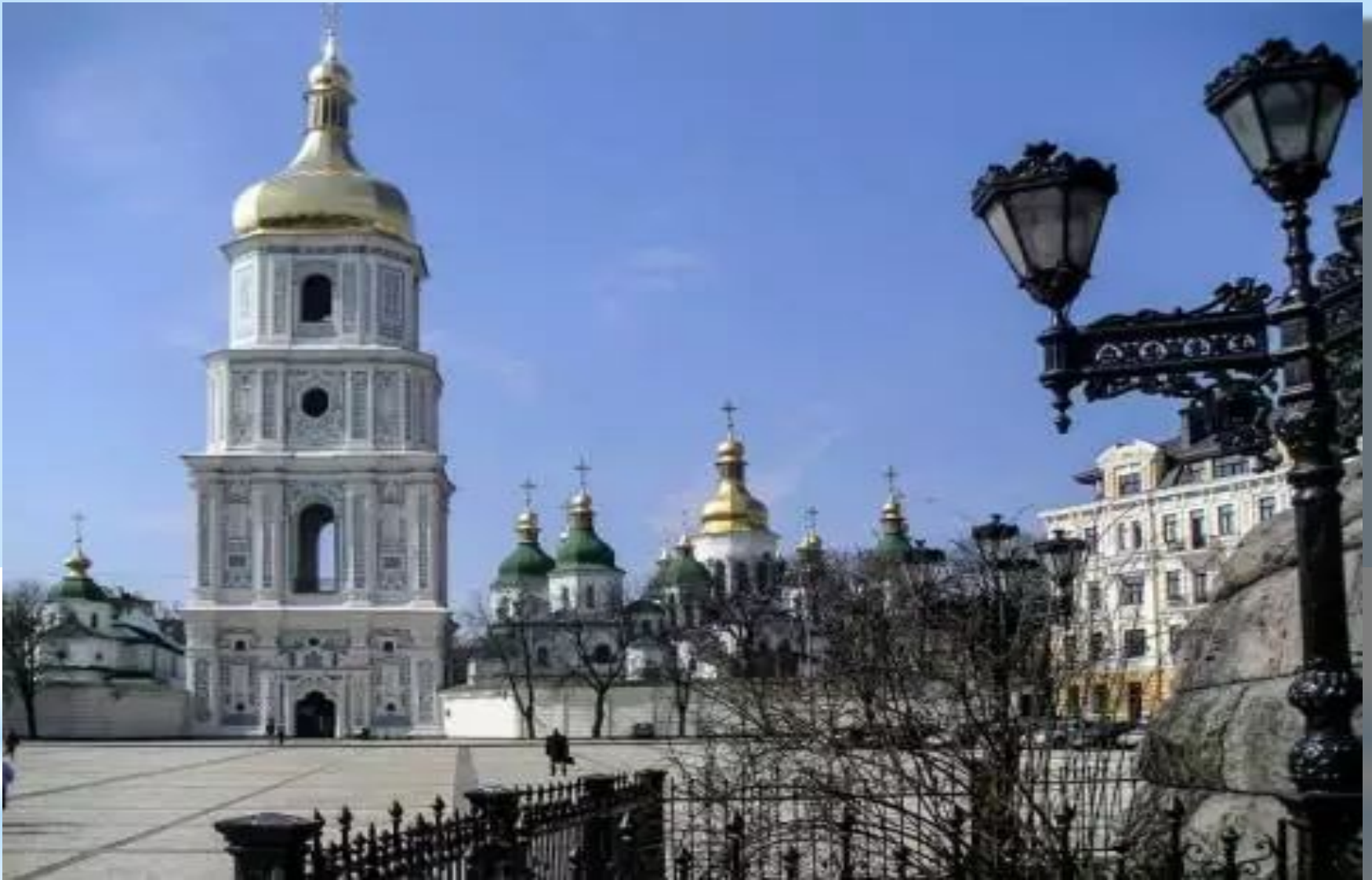
45. Покровський собор у Харкові. **1689** (українське бароко).

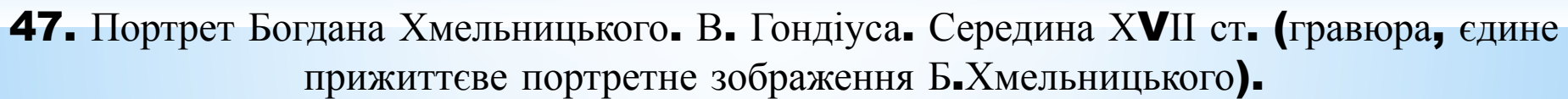
45. Покровський собор у Харкові. **1689** (українське бароко).

46. Дзвінниця Софійського собору в Києві. Кінець XVII ст. (бароко).

46. Дзвінниця Софійського собору в Києві. Кінець **XVII** ст.
(бароко).

Ікона Покрову Богородиці із зображенням Богдана Хмельницького

Покрова Пресвятої Богородиці - один з великих церковних празників, який відзначають 14 жовтня. Запорозькі козаки вважали Святу Покрову своєю покровителькою. Це свято мало подвійне значення: під покровом Богородиці запорожці не боялися ні ворожого вогню, ні грізної стихії, ні морської бурі. Під покровом Прісно Діви козаки свято виконували головний девіз свого життя – захист православної віри. „Покрова Пресвятої Богородиці” сюжет дуже популярний в іконописі, зокрема, українському. В українських іконах 18 століття, присвячених цьому сюжету зображалася невелика постать Богородиці, яка найчастіше стояла на легкій хмарці, обабіч неї розміщуються групи праведників. Легка постать немов злетіла і зупинилась над іконостасом, царською брамою. В руках у Богородиці – омофор (довга широка тканина з хрестом, яку носять єпископи під час богослужіння, він знаменує собою благодать Божу і турботу про будь-яку людину, яка заблукала чи відступила від церкви), який вона простерла над людьми, що стоять у храмі.

48. Ікона «Покрова Богородиці» (з портретом гетьмана Богдана Хмельницького). Перша половина XVIII ст. (бароко).

48. Ікона «Покрова Богородиці» (з портретом гетьмана Богдана Хмельницького). Перша половина ХVІІІ ст. (бароко).